

VERSLO NUTRŪKIMO DRAUDIMO TAISYKLĖS NR.68-2

(2012-12-19 redakcija, galioja nuo 2013-02-02)

TURINYS

Draudimo taisyklių struktūra	2
DRAUDIMO SĄLYGOS	
Draudėjas, Draudikas, naudos gavėjas.....	2
Draudimo objektas.....	2
Draudimo vieta. Draudžiama veikla.....	3
Draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai.....	3
Draudimo vertė. Draudimo būdas. Draudimo suma.Draudimas pirmąją rizika. Nevisiškas draudimas. Draudimas padidinta draudimo suma. Papildomas ir dvigubas draudimas.....	4
Atsakomybės laikotarpis. Laukimo periodas. Besąlyginė išskaita.....	5
Iksutartinės šalių teisės ir pareigos.....	6
Draudimo sutarties sudarymas. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpis	6
Draudimo įmokų apskaičiavimas ir mokėjimas.....	7
Draudėjo ir Draudiko pareigos draudimo sutarties galiojimo metu.....	8
Draudimo rizikos padidėjimo atvejai.....	9
Draudimo sutarties nutraukimas ir keitimas.....	10
Nuostolio nustatymas. Nuostolio įvertinimo laikotarpis.....	11
Draudimo išmokos apskaičiavimas ir mokėjimas	11
Draudimo išmokos nemokėjimo ir mažinimo atvejai.....	14
Teisių ir pareigų pagal draudimo sutartis perleidimas.....	15
Ginčų tarp Draudėjo ir Draudiko sprendimas	15
Draudimo sutarčiai taikoma teisė	15
Pranešimai.....	15

KA DARYTI ATSIKUS NELAIMEI?

Atsitikus draudžiamajam įvykiui, nedelsdami praneškite kompetentingoms institucijoms, pavyzdžiui, apie vagystę – policijai, apie gaisrą – priešgaisrinei saugos tarnybai, komunikacijų avariją – avarinei tarnybai, sprogimą – policijai ir avarinei tarnybai. Per vieną parą apie įvykį informuokite telefonu Lietuvoje **1828**, telefonu užsienyje **+370 5 266 66 12**.

Žalų centro darbo laikas: I-V 8.00-18.00 val.

Pranešti apie įvykį galite ir internetu adresu **www.ld.lt**
Gavę pranešimą su Jumis susisieksime ne vėliau kaip per tris darbo dienas.

DRAUDIMO TAISYKLIŲ STRUKTŪRA

Verslo nutrūkimu draudimo taisyklės (toliau – Taisyklės) sudaro „DRAUDIMO SĄLYGOS“.

Jeigu draudimo sąlygos, nurodytos draudimo liudijime ir šiose Taisyklėse, skiriasi, vadovaujasi draudimo liudijime nurodytomis sąlygomis.

DRAUDIMO SĄLYGOS

Draudėjas, Draudikas, naudos gavėjas

1. Draudikas – AB „Lietuvos draudimas“.
2. Draudėjas – asmuo, kuris kreipėsi į Draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo, ar kuriam Draudikas pasiūlė sudaryti draudimo sutartį, arba kuris sudarė draudimo sutartį su Draudiku šių Taisyklių pagrindu.
3. Su Draudėju susiję asmenys:
  - Draudėjo darbuotojai ir asmenys, dirbantys darbo sutarties pagrindu, Draudėjo valdybos nariai;
  - teisėti draudimo objekto valdytojai (įskaitant nuomininkus ir nuomotojus), kuriems Draudėjas pavedė ar kitaip teisėtai patikėjo saugoti draudimo objektą ar rūpintis juo, jų darbuotojai ir valdybos nariai.
4. Naudos gavėjas - draudimo sutartyje nurodytas asmuo, turintis teisę gauti draudimo išmoką.

Draudimo objektas

5. Draudimo objektas – yra finansiniai nuostoliai, kuriuos Draudėjas patiria dėl apdrausto turto sugadinimo ar sunaikinimo atsitikus verslo nutrūkimu draudimo sutartyje nurodytiems draudžiamiesiems įvykiams draudimo vietoje, jei dėl to nutrūksta ar sutrinka verslas, t.y. dėl turto žalos patiriamas verslo nutrūkimas. Verslo nutrūkimas – tai staigus, netikėtas ir neplanuotas apdraustos veiklos (gamybos, prekybos ar paslaugų) nutrūkimas ar apimties sumažėjimas draudimo sutartyje nurodytoje draudimo vietoje, kai tai yra tiesioginė Draudėju priklausančio ar jo valdomo apdrausto turto sunaikinimo, sugadinimo ar dingimo bei kitų sutartyje nurodytų draudžiamųjų įvykių ar papildomų draudimo išplėtimų pasekmė. Draudžiami finansiniai nuostoliai (draudimo objektas) nurodomi draudimo sutartyje, ir priklausomai nuo verslo nutrūkimu draudimo būdo gali būti:

5.1. Bendrasis pelnas.

Bendrasis pelnas – tai apyvartos (pardavimo pajamų) ir kintamų kaštų iš apdraustos veiklos skirtumas. Draudimo sutartyje bendrojo pelno sudėtinės dalys yra grynasis pelnas ir pastovūs kaštai:

- a) Grynasis pelnas - tai pinigų suma, kuri būtų gaunama Draudėjui vykdant draudimo sutartyje nurodytą veiklą, jei nebūtų įvykęs verslo nutrūkimas. Grynasis pelnas tai bendrojo pelno ir pastovių kaštų skirtumas (arba grynasis Draudėjo apdraustos veiklos rezultatas, gaunamas iš apdraustos veiklos apyvartos atėmus visus su ta veikla susijusius kaštus bei mokesčius);
- b) Pastovūs kaštai – tai pinigų suma, kurios Draudėjas negali išvengti vykdant apdraustą veiklą ir kuri neišvengiamai būtų būtina nutrūkus verslui, t.y. nutrūkus apdraustai veiklai. Pastovūs kaštai, tai tokie kaštai, kurie nepriklauso arba tik iš dalies priklauso nuo įmonės vykdomos veiklos apimties ir įmonėje yra patiriami pastoviai.

5.2. Veiklos palaikymo kaštai.

Veiklos palaikymo kaštai – tai Draudiko ir Draudėjo sutarta pinigų suma, kuri būtų reikalinga draudimo sutartyje nurodytos apdraustos veiklos palaikymui bei greitesniam (nedelsiamam) atstatymui po draudžiamąjį įvykių. Draudimo sutartyje nurodomi tokie kaštai, kurie verslo nutrūkimu atveju būtų reikalingi papildomai, tokio pobūdžio kaip: laikinų patalpų nuoma, papildomos išlaidos darbuotojams ir kitos panašaus pobūdžio Draudiko ir Draudėjo sutartos išlaidos.

5.3. Negautos nuomos pajamos.

Negautos nuomos pajamos – tai pinigų suma, kurią Draudėjas gautų už Draudėjo valdomą išnuomojamą turtą (pastatus arba pastatus ir įrengimus, jei pastatai išnuomojami su įrengimais) iš nuomininkų, jei šis Draudėjo valdomas turtas nebūtų sugadintas ar sunaikintas dėl draudžiamąjo įvykio (neįtraukiant bet kokių kintamų kaštų šio objekto priežiūrai, tokio pobūdžio kaip elektrai, valymo išlaidoms ir pan.).

6. Pagal šias taisykles nedraudžiama:

- 6.1. Kintami kaštai – tai nedraudžiamos sąnaudos, kurios tiesiogiai priklauso nuo Draudėjo vykdomos veiklos apimties. Augant apdraustos veiklos apimčiai šios sąnaudos didėja, mažėjant veiklos apimčiai – mažėja. Laikoma, kad nutrūkus apdraustai veiklai, šie kintami kaštai nebus patiriami.

Kintamaisiais kaštais laikomi (įskaitant bet neapsiribojant) šie kaštai:

- išlaidos žaliavoms, pagrindinėms, pagalbinėms ir kitoms įmonės veikloje naudojamoms medžiagoms, detalėms, prekėms ar atsargoms įsigyti;
- išlaidos elektros energijai, šilumai, dujoms, vandeniui ir kt. paslaugoms apmokėti, išskyrus tą dalį, kuri yra būtina įmonei išlaikyti po draudžiamąjį įvykių, ir dėl šios kintamų kaštų dalies draudimo atskirai susitarta draudimo sutartyje pagal Taisyklių 7.1 punktą;
- mokesčiai priklausantys nuo apyvartos, kaip pvz. akcizas, pridėtinės vertės, kiti mokesčiai bei muitai už parduodamas prekes ar suteiktas paslaugas ir kt.;

- mokesčiai už gabenimą (frachtą), pašto siuntas, jeigu pagal galiojančias sutartis nėra susitarta dėl pastovių tolimesnių mokėjimų, kurie įmonės finansinėje apskaitoje tampa pastoviais kaštais, ir dėl jų draudimo atskirai susitarta draudimo sutartyje pagal Taisyklių 7.1 punktą;
  - nuo apyvartos priklausantys mokesčiai už licencijas bei atlyginimai išradėjams;
  - nuo apyvartos priklausančios draudimo įmokos, kaip pvz. krovinių, prekių, prekinio kredito draudimo ir kt.;
  - nuo apyvartos priklausantis darbo užmokestis (traukiant socialinius mokesčius) bei komisinis atlyginimas darbuotojams, išskyrus jei dėl šios kintamų kaštų dalies draudimo atskirai susitarta draudimo sutartyje pagal Taisyklių 7.1 punktą;
- 6.2. Pelnas ir išlaidos, nesusiję su draudimo sutartyje nurodyta draudžiama veikla (gamyba, prekyba ar paslaugomis), taip pat atsiradę iš finansinės ir investicinės veiklos, kapitalo, vertybinių popierių ar sklypų sandorių;
- 6.3. Baudos, netesybos, skolos ar kiti mokėjimai dėl sutarčių su klientais, tiekėjais ar kt. nevykdymo laiku;
- 6.4. Verslo nutrūkimo nuostoliai dėl transporto priemonių, geležinkelio, oro, vandens transporto priemonių, žemės sklypų, vandens telkinių, gyvūnų, natūraliai augančių augalų sugadinimo ar sunaikinimo.
7. Draudikui ir Draudėjui susitarus ir tai nurodžius draudimo sutartyje, papildomai gali būti apdrausta:
- 7.1. Kintamų kaštų dalis.
Atskirais atvejais kintamų kaštų dalis gali būti apdraudžiama atskirai papildomai susitariant ir tai nurodant draudimo sutartyje. Apdraudžiamų kintamų kaštų dalis gali būti:
- dalis kintamo ir nuo apyvartos priklausančio darbininkų darbo užmokesčio. Šie kaštai paprastai Draudėjo finansinėje apskaitoje nėra įskaičiuojami į pastovius kaštus ir nuostolio atveju nėra atlyginami kaip pastovūs kaštai;
  - dalis kintamų elektros energijos, šilumos, dujų, vandens apmokėjimo kaštų ir kt.
- Dėl šių kintamų kaštų dalies bei jų draudimo sąlygų turi būti atskirai susitarta draudimo sutartyje.
- 7.2. Papildomi draudimo išplėtimai.
Papildomi draudimo išplėtimai – susitarimai dėl finansinių verslo nutrūkimo nuostolių atlyginimo dėl priešasčių, nurodytų šiuose papildomuose draudimo išplėtimuose, tačiau nepatenkantys tarp atlygintinų finansinių nuostolių, išvardintų Taisyklių 5 punkte. Papildomi draudimo išplėtimai gali būti:
- visuomeninių paslaugų teikimo,
  - tiekėjų ir klientų;
  - galimybės naudotis objektu apribojimo,
  - valdžios institucijų nurodymų,
  - patrauklumo praradimo ir kt.
- Dėl šių papildomų draudimo išplėtimų bei jų draudimo sąlygų turi būti atskirai susitarta draudimo sutartyje.
- 7.3. Apdraudžiamų „Kintamų kaštų dalies“ ir „Papildomų draudimo išplėtimų“, nurodytų Taisyklių 7.1-7.2 punktuose, draudimo suma nustatoma Draudimo išmokos limitų principu ir yra nurodoma draudimo sutartyje. Draudimo išmokos limitas – tai Draudiko atsakomybės ribojimas Draudėjo pasirinkta draudimo suma. Draudžiamojo įvykio atveju žala atlyginama iki draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos.

Draudimo vieta. Draudžiama veikla

8. Draudimo vieta – tai patalpos, pastatai, vieta, teritorija, kuriuose vykdoma draudimo sutartyje numatyta apdrausta veikla. Draudimo vieta draudimo sutartyje paprastai įvardijama nurodant draudimo vietos adresą ar adresus. Draudimo apsauga galioja, jeigu nuostolio atveju sunaikinamas, sugadinamas ar prarandamas apdraustas turtas, esantis verslo nutrūkimo draudimo sutartyje nurodytoje draudimo vietoje, jei draudimo sutartyje nesusitarta kitaip.
9. Draudžiama veikla – draudimo sutartyje nurodyta Draudėjo vykdoma veikla, kuriai taikoma draudimo apsauga.

Draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai

10. Draudžiamieji įvykiai.
- 10.1. Draudikas atlygina Draudėjo patirtus finansinius nuostolius, jei verslo nutrūkimas yra tiesioginė apdraus-to turto sunaikinimo, sugadinimo ar dingimo pasekmė, dėl:
- draudžiamojo įvykio, įvykusio pagal galiojančią verslo turto draudimo sutartį ir/ar galiojančius draudimo apsaugos išplėtimus (toliau – turto draudimo sutartis), kurių pagrindu yra sudaryta verslo nutrūkimo draudimo sutartis;
  - kitų draudžiamųjų įvykių ar papildomų draudimo išplėtimų, nurodytų verslo nutrūkimo draudimo sutartyje. Jei Draudėjas ir Draudikas susitaria dėl papildomų draudžiamųjų įvykių ar draudimo išplėtimų, tai jų taikymą ir sąlygas įvardija (nurodo) verslo nutrūkimo draudimo sutartyje.
- 10.2. Verslo nutrūkimo įvykis laikomas draudžiamuoju, jei:
- įvykis pripažįstamas draudžiamuoju pagal turto draudimo sutartį;
  - įvykis yra nurodytas draudžiamuoju verslo nutrūkimo draudimo sutartyje;
  - apdraustas turtas, dėl kurio sunaikinimo ar sugadinimo įvyko verslo nutrūkimas, yra naudojamas apdraustai veiklai vykdyti ir yra verslo nutrūkimo draudimo sutartyje nurodytoje draudimo vietoje.

11. Nedraudžiamieji įvykiai.
Draudikas neatlygina Draudėjo patirtų finansinių nuostolių, dėl bet kurios iš šių priežasčių:
  - 11.1. jei verslo nutrūkimas yra pasekmė dėl turto draudimo sutartyje ar sutartyse, kurių pagrindu sudaryta verslo nutrūkimo draudimo sutartis, nurodytų nedraudžiamųjų įvykių, arba jei įvykis pripažintas nedraudžiamuoju pagal turto draudimo sutartį;
  - 11.2. jei verslo nutrūkimo metu nėra su Draudikui sudarytos galiojančios turto draudimo sutarties, kai dėl šio turto sunaikinimo ar sugadinimo nutrūksta ar sutrinka verslas, jei dėl to draudimo sutartyje nėra sutarta kitaip;
  - 11.3. jei įvykis pripažintas draudžiamuoju pagal turto draudimo sutartį, tačiau šis įvykis nėra draudžiamasis pagal verslo nutrūkimo draudimo sutartį;
  - 11.4. jei nuostoliai patirti dėl Draudėjo, su Draudėju susijusių asmenų arba naudos gavėjo tyčios bei veiksmų, nukreiptų nepagrįstai ir neteisėtai gauti draudimo išmoka;
  - 11.5. jei Draudėjo veikla apribojama valstybės ar savivaldybės institucijų sprendimais, jei draudimo sutartyje nesusitarta kitaip;
  - 11.6. jei verslo nutrūkimas yra įmonės bankroto pasekmė, įsiteisėjus teismo nutarčiai, pagal kurią Draudėjui iškelta bankroto byla;
  - 11.7. bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardintų kaip draudžiamieji įvykiai.

**Draudimo vertė. Draudimo būdas. Draudimo suma.
Draudimas pirmąja rizika. Nevisiškas draudimas.
Draudimas padidinta draudimo suma. Papildomas ir dvigubas draudimas.**

12. Draudimo vertė – tai galimi Draudėjo finansiniai nuostoliai dėl verslo nutrūkimo per konkretų laikotarpį, atsižvelgiant į verslo nutrūkimo draudimo būdą bei nustatyti:
  - a) remiantis paskutinių praėjusių finansinių metų rezultatais,
  - b) įvertinus faktinį finansinių rezultatų pokytį (augimą ar mažėjimą) einamaisiais metais iki draudimo sutarties sudarymo,
  - c) įvertinus planuojamą (įvykusį) finansinių rezultatų pokytį (augimą ar mažėjimą pagal verslo planus) būsimuoju draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu.
13. Draudimo vertė pateikiama Draudėjo prieš sudarant draudimo sutartį, Draudėjas yra atsakingas už verslo nutrūkimo draudimo vertės teisingumą ir draudimo sumos atitikimą draudimo vertei. Atsitikus draudžiamajam įvykiui, draudimo vertė nustatoma Draudiko kokia buvo prieš pat atsitinkant įvykiui, įvertinant faktinius bei planuotus apdraustos veiklos finansinius pokyčius nuostolio įvertinimo laikotarpiu.
14. Draudimo būdas.
  - 14.1. Vienoje verslo nutrūkimo draudimo sutartyje galimas kelių draudimo būdų derinys. Verslo nutrūkimo draudimo būdas parenkamas Draudėjo ir Draudiko susitarimu ir gali būti :
    - 14.1.1. Verslo nutrūkimo draudimas standartiniu būdu;
    - 14.1.2. Verslo nutrūkimo draudimas palengvintu būdu;
    - 14.1.3. Veiklos palaikymo išlaidų draudimas;
    - 14.1.4. Negautų nuomos pajamų draudimas.
  - 14.2. Renkantis verslo nutrūkimo draudimo būdą atsižvelgiama į šiuos pagrindinius veiklos kriterijus:
    - draudžiamos veiklos pobūdį (gamyba, prekyba ar paslaugos),
    - šios veiklos finansinius rezultatus (apyvartą (pajamas), bendrąjį pelną, grynąjį pelną),
    - apdrausto turto, naudojamo šiam verslui vykdyti (pastatų, įrengimų, atsargų), draudimo suma.
15. Priklausomai nuo pasirinkto verslo nutrūkimo draudimo būdo, Draudėjas pateikia draudimo vertę, remiantis šiais principais:
  - 15.1. „Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ - draudimo vertė gaunama pagal faktinius paskutinių finansinių metų duomenis ir įvertinant šių Taisyklių 12 punkto nuostatas;
  - 15.2. „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ - draudimo vertė gaunama prilyginant visų įmonės įrengimų įsigijimo vertę verslo nutrūkimo draudimo vertei. Draudėjui būtina įvertinti ar gauta draudimo vertė adekvati galimiems finansiniams nuostoliams dėl apdrausto verslo nutrūkimo;
  - 15.3. „Veiklos palaikymo išlaidų draudimui“ - draudimo vertė gaunama tik pagal Draudėjo pateiktus papildomus veiklos palaikymo kaštus, būtinus greitesniam (nedelsiamam) apdraustos veiklos atkūrimui;
  - 15.4. „Negautų nuomos pajamų draudimui“ - draudimo vertė gaunama pagal Draudėjo pateiktas nuomos pajamas, gautas (gautinas) vykdant šią nuomos veiklą (atėmus kintamus kaštus, susijusius su nuoma).
16. Draudimo suma – tai draudimo sutartyje nurodyta pinigų suma, kurios ribose mokama draudimo išmoka. Draudimo suma apskaičiuojama pagal Draudėjo pateiktą draudimo vertę ir atsižvelgiant į:
  - a) draudimo sutartyje nurodytą atsakomybės laikotarpį;
    - jeigu atsakomybės laikotarpis draudimo sutartyje yra lygus arba trumpesnis nei 12 mėnesių („Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ ir „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“) draudimo suma apskaičiuojama vertinant 12 mėnesių atsakomybės laikotarpį;
    - jeigu atsakomybės laikotarpis draudimo sutartyje yra lygus arba trumpesnis nei 12 mėnesių („Veiklos palaikymo išlaidų draudimui“ ir „Negautų nuomos pajamų draudimui“), draudimo suma apskaičiuojama vertinant sutartyje nurodytą atsakomybės laikotarpį;

- jeigu atsakomybės laikotarpis draudimo sutartyje yra ilgesnis nei 12 mėnesių, draudimo suma (apskaičiuota 12 mėnesių atsakomybės laikotarpiui) padidinama proporcingai pasirinkto ilgesnio atsakomybės laikotarpio (mėnesiais) ir 12 mėnesių laikotarpio santykiui.
- b) prognozuojamą apdraustos veiklos pokytį (augimą ar mažėjimą) per atsakomybės laikotarpį pagal įmonės verslo planus.
  - 16.1. Jeigu draudimo suma yra mažesnė už draudimo vertę prieš pat atsitinkant draudžiamajam įvykiui ir įvertinus finansinių rezultatų pokytį nuostolių apskaičiavimo laikotarpiu, tai apskaičiuojant draudimo išmoką taikomos nevisiško draudimo nuostatos „Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ pagal Taisyklių 17.1 punktą, „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ pagal Taisyklių 17.2 punktą bei „Negautų nuomos pajamų draudimui“ pagal Taisyklių 17.3 punktą;
  - 16.2. Draudimo suma „Veiklos palaikymo išlaidų draudimui“ nustatoma pirmosios rizikos principu. Nevisiško draudimo nuostatos netaikomos; Draudimas pirmąją rizika - tai Draudiko atsakomybės ribojimas Draudėjo pasirinkta draudžiamų finansinių nuostolių draudimo suma. Draudžiamoji įvykio atveju žala atlyginama iki draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos. Draudimo suma pirmos rizikos pagrindu nurodoma atskirai kiekvienam „Veiklos palaikymo išlaidų draudimo“ būdu draudžiamam finansinių nuostolių atlyginimo punktiui.
  17. Nevisiškas draudimas.
    - 17.1. Jeigu draudžiamoji įvykio metu „Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ nustatoma, kad Draudėjo pateikta verslo nutrūkimo draudimo suma yra mažesnė už draudimo vertę prieš pat draudžiamąjį įvykį ir įvertinus apdraustos veiklos finansinių rezultatų pokytį nuostolio įvertinimo laikotarpiu daugiau nei 10%, tai apskaičiuojant draudimo išmoką Draudikas atlygina Draudėjo patirtų finansinių nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.
    - 17.2. Jeigu draudžiamoji įvykio metu „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ nustatoma, kad Draudėjo pateikta verslo nutrūkimo draudimo suma pagal įrengimų įsigijimo vertę yra mažesnė už draudimo vertę prieš pat draudžiamąjį įvykį daugiau nei 50%, tai apskaičiuojant draudimo išmoką Draudikas atlygina Draudėjo patirtų finansinių nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.
    - 17.3. Jeigu draudžiamoji įvykio metu „Negautų nuomos pajamų draudimui“ nustatoma, kad Draudėjo pateikta verslo nutrūkimo draudimo suma pagal Draudėjo planuotas nuomos pajamas yra mažesnė už draudimo vertę prieš pat draudžiamąjį įvykį ir įvertinus negautų nuomos pajamų pokytį nuostolio įvertinimo laikotarpiu daugiau nei 10%, tai apskaičiuojant draudimo išmoką Draudikas atlygina Draudėjo patirtų finansinių nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui;
  18. Draudimo suma kitiems Draudėjo ir Draudiko sutarties finansiniams nuostoliams atlyginti (draudžiant Taisyklių 7.1 ir 7.2 punktuose nurodytus objektus), nurodoma iki nustatyto draudimo išmokos limitu. Nevisiško draudimo nuostatos netaikomos, jei draudimo sutartyje nesusitarta kitaip.
  19. Draudikui ir Draudėjui susitarus ir tai nurodžius draudimo sutartyje gali būti taikomas ir kitoks draudimo vertės apskaičiavimo ir draudimo sumos nustatymo būdas.
  20. Draudžiamoji įvykio atveju išmokėtos draudimo išmokos nemažina draudimo sumos, numatytos draudimo sutartyje, jei apdraustas verslas yra atstatomas (atkuriamas), išskyrus kai draudimo suma yra nustatyta pirmosios rizikos draudimo principu (šiose Taisyklėse 16.2 punktas), draudimo išmokos limitų principu (šiose Taisyklėse 18 punktas) ar kitais draudimo sutartyje numatytais atvejais.
  21. Jei draudimo suma draudimo sutartyje yra nustatyta didesnė nei draudimo vertė, tuomet laikoma, kad tai yra draudimas padidinta draudimo suma. Įvykus draudžiamajam įvykiui ir paaiškėjus draudimo sumos ir draudimo vertės aukščiau nurodytiems neatitikimams, Draudikas už draudimo vertę viršijančią ir tokiu būdu negaliojančią draudimo sumos dalį atitinkamos draudimo įmokos dalies negažina ir draudimo išmokos dalies, viršijančios draudimo vertę, nemoka.
  22. Jeigu tie patys finansiniai nuostoliai (objektai) yra apdrausti pagal kelias verslo nutrūkimo draudimo sutartis kelių Draudikų (dvigubas draudimas), nuostoliai atlyginami laikantis principo, kad kiekvienas Draudikas atlygina nuostolius proporcingai savo atsakomybės daliai, tačiau bendra draudimo išmokų suma neviršija nuostolio sumos.
  23. Jei draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad apdrausta tik dalis galimų patirti finansinių nuostolių (objektų) ar kad draudimo sutarties galiojimo metu pradėdama vykdyti kita (papildoma) veikla, Draudėjas turi teisę apdrausti šiuos papildomus objektus ar kitą vykdomą veiklą papildomai (papildomas draudimas).

**Atsakomybės laikotarpis.
Laukimo periodas. Besąlyginė išskaita.**

24. Atsakomybės laikotarpis – tai draudimo sutartyje nurodytas laikotarpis mėnesiais, kurio metu Draudikas atlygina Draudėjo patirtus apdraustus finansinius nuostolius ir/ar padidėjusias verslo sąnaudas tiems finansiniams nuostoliams sumažinti dėl dalinio ar visiško verslo nutrūkimo.

Atsakomybės laikotarpis prasideda, kai padaroma žala turtui, kurios tiesioginė pasekmė yra verslo nutrūkimas, ir baigiasi, kai apdrausti finansiniai nuostoliai dėl verslo nutrūkimo nebeatiriami arba kai baigiasi šis atsakomybės laikotarpis (priklausomai nuo fakto, kuris iš jų įvyko pirmiau).

  - 24.1. Atsakomybės laikotarpis nurodomas draudimo sutartyje.
  - 24.2. Draudėjo ir Draudiko susitarimu draudimo sutartyje nustatomas atsakomybės laikotarpis, reikalingas apdrausto turto atstatymui ar įsigijimui bei vykdomos apdraustos veiklos atstatymui iki buvusio (planuoto) veiklos lygio:

- a) įvertinant, kad verslo nutrūkimas gali atsitikti paskutinę draudimo sutarties galiojimo dieną,
  - b) įvertinant galimus maksimalius apdrausto turto nuostolius bei šio turto atstatymo laikotarpį,
  - c) įvertinant galimus maksimalius apdrausto verslo nutrūkimo nuostolius bei šio verslo atstatymo laikotarpį.
- 24.3. Jeigu draudimo sutartyje nustatytas skirtingas atsakomybės laikotarpis atskiriems Draudiko ir Draudėjo sutartims finansinių nuostolių atlyginimo punktam (draudimo objektams), šis atsakomybės laikotarpis ir šių finansinių nuostolių draudimo sumos nurodomos atskirai.
25. Laukimo periodas - tai Draudėjo ir Draudiko susitaręs laikotarpis (periodas), draudimo sutartyje nurodomas kalendorinėmis dienomis arba valandomis, kurio metu patirtus finansinius nuostolius prisiima pats Draudėjas:
- 25.1. Laukimo periodas pradedamas skaičiuoti nuo verslo nutrūkimo momento ir šio laikotarpio metu Draudėjo patirtų finansinių nuostolių Draudikas neatlygina;
- 25.2. Verslo nutrūkimo laikotarpiui viršijus draudimo sutartyje nurodytą laukimo periodą, Draudikas atlygina Draudėjo patirtus apdraustus finansinius nuostolius atsakomybės laikotarpiu, išskaičiavus besąlyginę išskaitą.
26. Besąlyginė išskaita (francūzė) – tai pinigais išreiškia suma, kuria yra mažinama apskaičiuota finansinių nuostolių atlyginimo suma (šios sumos dydžiu Draudėjas pats dalyvauja nuostolių atlyginime).
- 26.1. Besąlyginė išskaita yra nurodoma draudimo sutartyje. Besąlyginė išskaita gali būti šių tipų:
- a) Kalendorinėmis dienomis. Diena atitinka 24 val.;
  - b) Pinigais;
  - c) Procentais nuo žalos dydžio;
  - d) Kombinuota (iš aukščiau nurodytų besąlyginės išskaitos tipų).
- 26.2. Besąlyginė išskaita yra apskaičiuojama (išreiškia pinigais) priklausomai nuo draudimo sutartyje nurodyto besąlyginės išskaitos tipo. Šia apskaičiuota pinigine suma yra mažinama finansinių nuostolių atlyginimo suma.
27. Jei kiekvienam verslo nutrūkimo draudimo būdai yra nurodoma atskira draudimo suma ar atskiram sutartų finansinių nuostolių atlyginimo punktu yra nurodomas draudimo išmokos limitas, tai atsakomybės laikotarpis, laukimo periodas ir besąlyginė išskaita yra nurodomi atskirai kiekvienam šiam verslo nutrūkimo draudimo būdai ar finansinių nuostolių atlyginimo punktu.

Ikisutartinės šalių teisės ir pareigos

28. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, Draudėjas privalo:
- 28.1. užpildyti nustatytos formos raštišką prašymą – anketą draudimo sutarčiai sudaryti ir draudimo vertei apskaičiuoti bei draudimo sumai nustatyti (toliau – Prašymą), pateikti Draudikui kitus dokumentus, Draudiko sprendimui turinčius reikiamos informacijos sutarčiai sudaryti;
- 28.2. suteikti Draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudimo rizikai. Esminėmis aplinkybėmis, apie kurias Draudėjas privalo informuoti Draudiką, laikomos: informacija, nurodyta Prašyme, draudimo Taisyklėse bei kita informacija, kurią Draudikas prašo pateikti raštu;
- 28.3. pranešti Draudikui apie visas draudžiamo objekto tų pačių rizikų draudimo sutartis, sudarytas su kitais Draudikais ir jų sąlygas (draudimo sumas, draudimo objektus bei draudžiamuosius įvykius), jei jos galios kartu su draudimo sutartimi, kurią ketinama sudaryti;
- 28.4. sudaryti sąlygas Draudikui (ar jo atstovui) apžiūrėti (įvertinti) Draudėjo turimą ir/ar turtiną riziką draudimo vietoje, kurioje vykdomas ketinamas drausti verslas ir suteikti visą turimą informaciją apie numatomą drausti verslą bei planuojamas ir prognozuojamas šio verslo tendencijas;
- 28.5. informuoti Draudiką raštu apie bet kokį draudimo rizikos padidėjimą (draudimo rizikos padidėjimo atvejai nurodyti Taisyklių 41 punkte), ar bet kokios informacijos, nurodytos prašyme ar kitame Draudėjo pateiktame dokumente, pasikeitimą ar naujų aplinkybių atsiradimą.
29. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, Draudikas privalo:
- 29.1. supažindinti Draudėją su Taisyklėmis ir įteikti jų kopiją;
- 29.2. neatskleisti informacijos, gautos apie Draudėją bei kitos draudimo sutartyje nustatytos konfidencialios informacijos, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis. Ši Draudiko pareiga lieka galioti ir draudimo sutarties galiojimo metu bei sutarčiai pasibaigus.
30. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, Draudikas turi teisę:
- 30.1. reikalauti iš Draudėjo visos informacijos, reikalingos draudimo rizikai įvertinti (neapsiribojant informacija, nurodyta Prašyme);
- 30.2. atsisakyti sudaryti draudimo sutartį, nenurodydamas priežasčių.

Draudimo sutarties sudarymas. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpis

31. Draudimo sutarčiai sudaryti Draudėjas pateikia Draudikui ar jo atstovui prašymą – anketą (toliau – Prašymas) draudimo sutarčiai sudaryti ar kitokiu būdu pareiškia ketinimą sudaryti draudimo sutartį. Už Prašyme pateiktą duomenų teisingumą atsako Draudėjas.
32. Draudimo sąlygos nustatomos Draudiko ir Draudėjo susitarimu, atsižvelgus į Draudėjo pateiktą ir apžiūros metu gautą (jeigu apžiūra buvo atliekama) informaciją bei dokumentus.
33. Draudimo sutartis sudaroma raštu, o jos sudarymas yra patvirtinamas Draudiko išduodamu draudimo liudijimu.

34. Draudimo liudijime nurodomas Draudimo laikotarpis ir Draudimo sąlygų galiojimo laikotarpis. Draudimo laikotarpis – tai laikotarpis, kuriam šaly susitaria sudaryti draudimo sutartį. Draudimo apsauga prasideda nuo draudimo liudijime nurodytos draudimo laikotarpio pradžios, išskyrus atvejus, kai Draudėjas pavėluotai sumoka draudimo įmoką. Šiuo atveju draudimo sutartis įsigalioja kaip nurodyta Taisyklių 36.2 punkte. Draudimo sąlygų galiojimo laikotarpis – tai laikotarpis (tuo atveju, kai draudimo laikotarpis yra ilgesnis nei 12 mėnesių), kuriam pasibaigus Draudikas turi teisę keisti draudimo sutarties sąlygas bei nustatyti naują įmoką ir jos mokėjimo tvarką kitam draudimo sąlygų galiojimo laikotarpiui.
- 34.1. Nustatydamas naują įmoką kitam draudimo sąlygų galiojimo laikotarpiui, Draudikas gali atsižvelgti tik į šiuos kriterijus: rizikos padidėjimą ar sumažėjimą draudimo vietoje, draudimo sumos ir (ar) draudimo apimties pasikeitimą, bendrą draudimo rūšies tarifų pakitimą tendencija draudimo imonėje, perdraudimo sutarčių sąlygų pasikeitimą, draudimo įmokos mokėjimo tvarką, nuostolių istoriją.
- 34.2. Draudikas privalo naujas draudimo sutarties sąlygas bei apskaičiuotą draudimo įmoką už kiekvieną naują draudimo sąlygų galiojimo laikotarpį pateikti Draudėjui ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki draudimo sąlygų galiojimo laikotarpio pabaigos. Draudikui nepateikus draudimo sąlygų ir draudimo įmokos nurodytais terminais, laikoma, kad kitam draudimo sąlygų galiojimo laikotarpiui (t.y. kitiems 12 mėnesių) toliau galioja paskutinės sutartos draudimo sutarties sąlygos ir draudimo įmoka.
- 34.3. Draudėjas turi teisę nesutikti su Draudiko pateiktomis draudimo sąlygomis ar naujai apskaičiuota draudimo įmoka naujam draudimo sąlygų galiojimo laikotarpiui.
- 34.4. Draudėjas, nesutikdamas su apskaičiuota draudimo įmoka naujam draudimo sąlygų galiojimo laikotarpiui, iki naujo draudimo sąlygų galiojimo laikotarpio pradžios gali nutraukti draudimo sutartį. Draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidos šiuo atveju nebus išskaičiuojamos.
- 34.5. Jei Draudėjas nepasinaudoja teise nutraukti draudimo sutartį (Taisyklių 34.4 punkto pagrindu) ir nesumoka apskaičiuotos draudimo įmokos už naują draudimo sąlygų galiojimo laikotarpį iki jo pradžios, tuomet Draudiko veiksams ir draudimo apsaugos pagal draudimo sutartį galiojimui taikomas Taisyklių 36.2 punktas.

Draudimo įmokų apskaičiavimas ir mokėjimas

35. Draudimo įmokos dydį nustato Draudikas, atsižvelgdamas į Draudėjo pateiktą ar kitokią, draudimo rizikai įvertinti reikalingą, informaciją, nustatytas draudimo sutarties sąlygas, į draudimo sutarties bei atsakomybės laikotarpį, į Draudėjo prisimtus įsipareigojimus dėl laukimo periodo bei besąlyginės išskaitos taikymo, įmokos mokėjimo bei kitas draudimo sutartyje nustatytas papildomas sąlygas bei draudimo rizikos įvertinimo rezultatus. Draudimo įmoka ir jos mokėjimo terminai nurodomi draudimo liudijime.
36. Draudėjas privalo laiku mokėti draudimo įmokas.
- 36.1. Draudėjui nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos ar jos dalies arba eilinės draudimo įmokos ar jos dalies, kurių sumokėjimas nesiejamas su draudimo sutarties įsigaliojimu, draudimo sutartyje nustatytu laiku, Draudikas apie tai privalo pranešti Draudėjui šių Taisyklių 67 p. nustatyta tvarka, nurodydamas, jog per 15 kalendorinių dienų nuo šio pranešimo gavimo Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, draudimo apsauga bus sustabdyta ir atnaujinta tik Draudėjui sumokėjus draudimo įmoką ar jos dalį. Įvykus draudžiamajam įvykiui draudimo apsaugos sustabdymo metu Draudikas neprivalės mokėti draudimo išmokos.
- 36.2. Draudėjui nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos, kurios sumokėjimas siejamas su draudimo sutarties įsigaliojimu (tais atvejais, kai nurodytas įmokos sumokėjimo terminas yra ankstesnis arba sutampa su draudimo sutarties įsigaliojimu), draudimo sutartis neįsigalioja nuo draudimo sutartyje nurodytos įsigaliojimo dienos. Jei tokiu atveju draudimo įmoka sumokama pavėluotai, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo draudimo sutartyje numatytos jos įsigaliojimo dienos, draudimo sutartis įsigalioja kitą dieną po draudimo įmokos sumokėjimo, tačiau draudimo sutartyje nurodytas Draudimo laikotarpis bei Draudimo sąlygų galiojimo laikotarpis nėra pratęsiamas.
- 36.3. Draudimo įmoką mokant grynaisiais pinigais, draudimo įmokos ar jos dalies sumokėjimo momentu laikoma data, nurodyta mokėjimo dokumente, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip. Jeigu draudimo įmoka mokama naudojantis banko paslaugomis arba tiesioginio debeto būdu, draudimo įmokos ar jos dalies sumokėjimo momentu laikoma:
- data, kai kredito įstaiga (bankas) įrašo lėšas į Draudiko sąskaitą, jeigu Draudėjo ir Draudiko kredito įstaiga yra ta pati;
  - data, kai Draudiko kredito įstaiga pagal mokėjimo nurodymą gauna lėšas iš Draudėjo kredito įstaigos, jeigu Draudėjo ir Draudiko kredito įstaigos yra skirtingos.
- Tiesioginio debeto sutarties pasirašymas, nelaikomas įmokos sumokėjimu. Mokant tiesioginio debeto būdu Draudėjas privalo užtikrinti, kad sąskaitoje, nuo kurios nurašoma draudimo įmoka ar jos dalis, būtų pakankamai lėšų mokėjimui įvykdyti.

Draudėjo ir Draudiko pareigos draudimo sutarties galiojimo metu

37. Draudimo sutarties galiojimo metu Draudėjas turi teisę:
- 37.1. prašyti Draudiko nutraukti, pakeisti draudimo sutartį;
  - 37.2. draudžiamąjį įvykiu atveju, reikalauti kad Draudikas įstatymuose ir/ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka išmokėtų draudimo išmoką;
  - 37.3. įstatymuose numatyta tvarka gauti informaciją apie draudžiamąjį įvykiu tyrimo eigą;
  - 37.4. susipažinti su Draudiko tvarkomais savo asmens duomenimis ir reikalauti ištaisyti neišsamius, neteisingus, netikslus savo asmens duomenis ar pareikšti teisiškai pagrįstą nesutikimą, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys;
  - 37.5. reikalauti sumažėjus draudimo rizikai, perskaičiuoti draudimo įmoką ir/ar pakeisti draudimo sutarties sąlygas.
38. Draudimo sutarties galiojimo metu Draudėjas privalo:
- 38.1. laikytis visų turto draudimo sutartyje (-se) ir turto draudimo Taisyklėse, kurių pagrindu sudaryta verslo nutūkimo draudimo sutartis bei verslo nutūkimo draudimo sutartyje ir verslo nutūkimo draudimo Taisyklėse nurodytų Draudėjo pareigų draudimo sutarties galiojimo metu;
  - 38.2. pranešti Draudikui apie visas verslo nutūkimo draudimo sutartis ir jų sąlygas (draudimo sumas, draudimo objektus bei draudžiamuosius įvykius), sudarytas su kitais Draudikais, tačiau ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų po draudimo sutarties su kitu Draudiku sudarymo;
  - 38.3. pasikeitus draudimo sutartyje nurodytam Draudėjo buveinės adresu, per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoti Draudiką;
  - 38.4. siekiant išvengti nevaisingo draudimo patikslinti (esant poreikiui) apdrausto verslo nutūkimo draudimo vertę bei draudimo sumą, atitinkamai pagal verslo nutūkimo draudimo būdą;
  - 38.5. imtis reikiamų ir protingų atsargumo priemonių, reikalingų žalos prevencijai. Laikytis visų esamų ir draudimo sutarties sudarymo metu papildomai sutartų apdraustai veiklai naudojamam turto (objekto) saugumo ar rizikos mažinimo priemonių; kontroliuoti, kad vykdoma veikla atitiktų patvirtintą gamybos technologiją bei įstatymuose, norminiuose aktuose, turto eksploatavimo taisyklėse, darbo saugos taisyklėse, priešgaisrinės apsaugos tarnybų nurodymuose keliamus saugumo reikalavimus, įrengimų bei statinių projektinis aprovimas nebūtų viršytas;
  - 38.6. patobulinti esamas ar papildomai įsigyti (naujai įsirengti) priešgaisrines bei turto apsaugos priemones bei vykdyti kitas sąlygas dėl draudimo rizikos mažinimo, jei dėl jų šalys susitarė raštu prieš sudarydamas sutartį ar jos galiojimo metu arba jei to reikalauja įstatymai;
  - 38.7. suteikti galimybę Draudikui ar jo įgaliotam atstovui apžiūrėti apdraustai veiklai naudojamą turtą ir vykdomą veiklą bei leisti įvertinti, ar Draudėjas laikosi draudimo sutartyje nustatytų sąlygų ar reikalavimų sumažinti draudimo riziką (jei dėl to šalys susitarė sudarydamas draudimo sutartį ar jos galiojimo metu ir tai nurodė draudimo sutartyje ar jei to reikalauja įstatymai);
  - 38.8. tvarkingai vesti buhalterinę apskaitą. Praėjusių 3 metų inventorizacijos duomenys ir metinės finansinės atskaitomybės dokumentai (Pelno/ Nuostolių ataskaitos, Balansai, Pinigų srautų ataskaitos, Nuosavo kapitalo ataskaitos) turi būti saugomi saugiai. Draudėjas privalo turėti šių duomenų dublikatus (kopijas) ir saugoti juos atskirai nuo originalų, kad būtų išvengta jų sunaikinimo vienu metu;
  - 38.9. jeigu apdrausto turto, kurio pagrindu vykdomas verslas ir sudaryta verslo nutūkimo draudimo sutartis, nuosavybė pereina kitam asmeniui (ar šis turtas yra išnuomojamas kitam nei buvo žinoma sudarant draudimo sutartį asmeniui), per 3 darbo dienas nuo sandorio sudarymo dienos raštu informuoti Draudiką;
  - 38.10. sužinėjus apie padidėjusią draudimo riziką per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoti Draudiką. Draudimo rizikos padidėjimo atvejai yra nurodomi Taisyklių 41 punkte bei draudimo liudijime;
  - 38.11. atsišikčius įvykiui, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju:
    - a) imtis visų protingų ir prieinamų priemonių stengiantis sumažinti finansinių nuostolių dydį;
    - b) per 1 parą (poilsio ir švenčių dienos neskaičiuojamos) pranešti Draudikui ar jo atstovui apie įvykį. Suteikti Draudikui išsamią informaciją apie visas Draudėjui žinomas įvykio aplinkybes, o Draudikui paprašius per 3 darbo dienas raštu patvirtinti apie tokį įvykį;
    - c) su Draudiku sutartu laiku, teikti Draudikui, jo įgaliotam atstovui bei ekspertams sutarčiai vykdyti būtina informaciją ir nuostolio dydį bei aplinkybes patvirtinančius dokumentus:
      - pelno (nuostolių) ataskaitas, balansus už 3 praėjusius finansinius metus (iki draudimo sutarties sudarymo);
      - pelno (nuostolių) ataskaitas, balansus už einamuosius finansinius metus (iki apdraustos veiklos nutūkimo dienos);
      - pelno (nuostolių) ataskaitą, balansą nuostolio įvertinimo laikotarpiu bei Draudikui pareikalavus - pirminius pateisinamuosius dokumentus;
      - nurodyti pastovių kaštų sutaupymus dėl verslo nutūkimo, kurie normaliomis verslo vykdymo sąlygomis buvo patiriami, tačiau nutrūkus verslui šie kaštai nebeatiriami;
      - nurodyti kintamų kaštų dydį, kurių įmonė nebeatiria po verslo nutrūkimo;
      - pateikti įmonės verslo planus ir nurodyti bei įvertinti visas aplinkybes, dariusias įtaką įmonės veiklos pokyčiams (augimui ar mažėjimui) per draudimo sutarties galiojimo bei nuostolio įvertinimo laikotarpį, jei Draudėjo verslas nebūtų nutrūkęs;

- d) raštu pateikiamame pranešime apie draudžiamąjį įvykį ar kitame su Draudiku raštu suderintame dokumente nurodyti veiksmus, skirtus nutrūkusiai veiklai atkurti arba finansiniams nuostoliams sumažinti bei nurodyti numatomą veiklos nutrūkimo trukmę;
  - e) sudaryti sąlygas Draudikui, jo įgaliotiems atstovams bei ekspertams nevaržomiems, protingai įmanomu laiku lankytis Draudėjo įmonėje, gauti iš jo darbuotojų informaciją, taip pat ir raštu, reikalingą tirti nuostolio priežastis ir nustatant jo dydį;
  - f) pasibaigus draudžiamajam įvykiui, Draudėjas pateiktame Draudikui pranešime dėl apskaičiuoto nuostolio atlyginimo privalo paaiškinti ir pateikti išvadas, kaip buvo atsižvelgta į aplinkybes, turėjusias įtakos nuostolio dydžiui;
  - g) suteikti Draudikui teisę nevaržomai tirti įvykį (susipažinti su turto apskaitos, įsigijimo, realizavimo, nuomos ir kt. dokumentais), vykdyti kitus Draudiko teisėtus reikalavimus;
  - h) padėti Draudikui įgyvendinti regresinio reikalavimo teisę, pateikti Draudikui visą Draudėjui žinomą informaciją apie atsakingą už padarytą žalą asmenį;
- 38.12. jei išmokėjus išmoką paaiškėja, kad pagal draudimo sutartyje nustatytas sąlygas draudimo išmoka neturėjo būti mokama arba turėjo būti mažinama - Draudiko raštišku pareikalavimu, per 30 kalendorinių dienų grąžinti Draudikui draudimo išmoką arba permokėtą sumą, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus;
- 38.13. nedelsiant informuoti Draudiką apie valdžios institucijų ar kitų organizacijų visos žalos ar jos dalies atlyginimą, neatsižvelgiant į tai, ar draudimo išmoka jau išmokėta ar dar tik bus mokama.
39. Draudimo sutarties galiojimo metu Draudikas turi teisę:
- 39.1. patikrinti, kaip yra laikomasi draudimo liudijime nustatytų Draudiko reikalavimų dėl draudimo rizikos sumažinimo, o nustačius šių reikalavimų nesilaikymo faktą, tai laikoma esminėmis aplinkybėmis draudimo rizikos padidėjimui ir Draudikas turi teisę reikalauti Draudėjo pakeisti ar nutraukti draudimo sutartį;
  - 39.2. padidėjus draudimo rizikai, reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas ir/ar perskaiciuoti draudimo įmoką. Jeigu Draudėjas apie draudimo rizikos padidėjimą Draudikui nepraneša, Draudikas turi teisę reikalauti nutraukti draudimo sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos įmokos;
  - 39.3. nedelsdamas paprašyti iš atitinkamų kompetentingų įstaigų dokumentų, patvirtinančių įvykio faktą ir aplinkybes, jei tokie dokumentai reikalingi;
  - 39.4. draudimo sutartį nutraukus Draudėjo iniciatyva, Draudėjui grąžinti draudimo įmoką už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiuavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (25% Draudėjui grąžintinos draudimo įmokos sumos, bet ne mažiau kaip 150 Lt) bei pagal tą draudimo sutartį išmokėtas sumas.
40. Draudimo sutarties galiojimo metu Draudikas privalo:
- 40.1. gavęs pranešimą apie draudžiamąjį įvykį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas atvykti apžiūrėti įvykio vietą ir dalyvaujant Draudėjui ar jo įgaliotam atstovui, surašyti įvykio vietos apžiūros aktą;
  - 40.2. nedelsdamas paprašyti iš atitinkamų įstaigų dokumentų, patvirtinančių įvykio faktą ir aplinkybes, jei tokie dokumentai reikalingi;
  - 40.3. surašęs įvykio vietos apžiūros aktą, per 2 darbo dienas perduoti Draudėjui sąrašą dokumentų, kurie turi būti pateikti jam įvykio priežastims ir aplinkybėms bei finansinių nuostolių dydžiui nustatyti. Jeigu, gavus visus Draudiko pateiktame sąraše reikalaujamus dokumentus, paaiškėja, kad šių dokumentų įvykio priežastims ir aplinkybėms bei nuostolio dydžiui nustatyti nepakanka, Draudikas turi teisę dar kartą, jeigu po įvykio sutarties šalys nesusitarė ko kita, pateikti papildomą dokumentų, reikalingų įvykio priežastims ir aplinkybėms bei nuostolio dydžiui nustatyti, sąrašą;
  - 40.4. gavęs visą informaciją, reikšmingą nustatant draudžiamąjį įvykio faktą, aplinkybes ir pasekmes bei draudimo išmokos dydį, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų išmokėti draudimo išmoką. Jei draudimo sutartyje nustatyta, jog mokamos periodinės draudimo išmokos, šio punkto pirmojo sakinio nuostata taikoma pirmajai periodinei draudimo išmokai;
  - 40.5. išduoti Draudėjo prašomus dokumentus, jeigu Draudėjas yra sumokėjęs atlyginimą už dokumentų išdavimą, t.y. 3 Lt. Dokumentai šiuo atveju – tai: draudimo taisyklių, draudimo sutarties, draudimo liudijimo, prašymo sudaryti draudimo sutartį arba kitų dokumentų nuorašai.
  - 40.6. Papildomas Draudėjo, Draudiko ir naudos gavėjo teisės ir pareigos yra nustatytos draudimo sutartyje, Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos Draudimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Draudimo rizikos padidėjimo atvejai

41. Draudimo rizikos padidėjimas – tai šiose Taisyklėse, draudimo liudijime ir/ar kituose Draudikui pateiktuose dokumentuose numatytų aplinkybių, galinčių turėti esminės įtakos draudžiamąjį įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui, pasikeitimas ar atsiradimas, taip pat aplinkybės, apie kurias Draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, teiravosi pateikdamas Draudėjui klausimus raštu Prašyme - anketoje sudaryti draudimo sutartį ar/ir teiraudamasis raštu kitokiu būdu. Draudimo rizikos padidėjimu laikoma:
- 41.1 turto, kuris naudojamas draudžiamam verslui, turto apsaugos ar priešgaisrinės apsaugos būklės pablogėjimas. Turto apsaugos ar priešgaisrinės apsaugos būklės pablogėjimas - ne dėl trečiųjų asmenų veiksmų įvykęs dalinis arba visiškas priešgaisrinės apsaugos ir/ar turto apsaugos sistemos, jos dalies ar atskirų jos elementų demontavimas, atjungimas, jos dalinis ar visiškas neveikimas, nustatytų techninių parametrų praradimas, nustatytos techninės priežiūros nevykdymas arba nevisiškas vykdymas, įjungimas ar išjungimas ne laiku.

- 41.2. draudimo sutartyje nurodytos apdraustos veiklos pobūdžio pasikeitimas ar apimties išplėtimas;
- 41.3. gamybos (verslo) procesų, technologijų pasikeitimas, atnaujinimas ar išplėtimas bei gamybos (verslo) procese naudojamų medžiagų pakeitimas pavojingesnėmis; degių ir sprogstamų medžiagų, apie kurias Draudikas nežinojo ar nebuvo informuotas sudarant draudimo sutartį, laikymas bei naudojimas (išskyrus kurą, naudojamą pastato šildymui);
- 41.4. statybos, remonto ar rekonstrukcijos darbų, kuriems reikalingas suderintas statybos inspekcijoje, vykdymas objekte, kuriame draudžiamas verslas, ar jo artimiausiose priegose, šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, vėdinimo, kondicionavimo sistemos, elektros instaliacijos keitimas, renovavimas, rekonstrukcija (išskyrus atvejus, kai dėl to buvo susitarta turto ir/ar verslo nutūkimo draudimo sutartyje);
- 41.5. turto, su kuriuo vykdomas apdraustas verslas, palikimas bei priežiūros (pvz., bet neapsiribojant, jei pastatai paliekami neeksploatuojami, įrengimai ar atsargos paliekami bei priežiūros ar neeksploatuojamose pastatuose); turto saugojimo bei saugaus eksploatavimo pažeidimai;
- 41.6. suvirinimo/karštųjų darbų vykdymas, kurių metu temperatūra pakyla daugiau nei 100 °C (išskyrus atvejus, kai Draudikas apie tokių darbų vykdymą buvo raštu informuotas draudimo sutarties sudarymo metu arba tai nurodyta draudimo liudijime); atviros ugnies židinių atsiradimas įmonėje.

Draudimo sutarties nutraukimas ir keitimas

- 42. Draudimo sutartis gali būti nutraukta prieš joje nustatytą jos įsigaliojimo terminą ir/arba jos galiojimo metu:
  - 42.1. jeigu po draudimo sutarties sudarymo išnyko galimybės įvykti draudžiamajam įvykiui arba draudiminė rizika išnyko dėl aplinkybių, nesusijusių su draudžiamuoju įvykiu (draudimo objektas žuvo dėl priešasčių, nesusijusių su draudžiamuoju įvykiu ir kt.). Šiuo atveju Draudikas turi teisę į draudimo įmokos dalį, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui;
  - 42.2. draudimo sutarties šalių pageidavimu, jeigu viena šalis ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį raštu įspėja kitą šalį apie draudimo sutarties nutraukimą:
    - a) jeigu draudimo sutartis nutraukiama Draudiko iniciatyva gavus Draudėjo pritarimą, Draudikas turi teisę į draudimo įmokos dalį, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui;
    - b) jeigu draudimo sutartis nutraukiama Draudėju iniciatyva, Draudėjui gražinama draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiuavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (25% Draudėjui gražintinos draudimo įmokos sumos, bet ne mažiau kaip 150 Lt) bei pagal tą draudimo sutartį Draudiko išmokėtas sumas. Jei draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidų išskaičiuoti neįmanoma, šias išlaidas privalo padengti Draudėjas.
  - 42.3. po 30 kalendorinių dienų, po to, kai viena draudimo sutarties šalis pranešė kitai apie draudimo sutarties esminį pažeidimą:
    - a) jeigu draudimo sutartis nutraukiama Draudiko reikalavimu, Draudėjui iš esmės pažeidus (nustačius jo kaltę) draudimo sutartį, Draudėjui draudimo įmokos yra negražinamos. Esminiu draudimo sutarties pažeidimu bus laikoma nepranešimas apie draudimo rizikos padidėjimą ir Draudiko duotų ir draudimo liudijime įvardintų nurodymų dėl draudimo rizikos sumažinimo nevykdymas.
    - b) jeigu draudimo sutartis nutraukiama Draudėju reikalavimu, Draudikui iš esmės pažeidus (nustačius jo kaltę) draudimo sutartį, Draudėjui gražinamos už draudimo laikotarpį sumokėtos draudimo įmokos.
- 43. Draudimo sutartis nutrūksta:
  - 43.1. Draudėjui draudimo sutartyje nustatytu terminu nesumokėjęs pirmosios draudimo įmokos ar jos dalies, kurių sumokėjimas yra siejamas su draudimo sutarties įsigaliojimo ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip;
  - 43.2. remiantis Taisyklių 36.1 punktu, jei draudimo apsaugos sustabdymas dėl draudimo įmokos ar jos dalies nesumokėjimo tęsiasi ilgiau kaip 3 mėnesius, vienašališkai Draudiko iniciatyva. Draudikas šiuo atveju turi teisę į iki draudimo sutarties nutraukimo nesumokėtas draudimo įmokas, tarp jų ir draudimo įmokas, tenkančias Draudiko prievolės mokėti draudimo išmoką sustabdymo laikotarpiui;
  - 43.3. pasikeitus apdrausto objekto savininkui, kai atitinkamai nutrūksta turto draudimo sutartys (išskyrus atvejus, kai Draudėjo lizingo sutarties pagrindu valdomo draudimo objekto nuosavybės teisė pereina iš lizingo davėjo Draudėjui arba jeigu draudimo sutartyje numatyta kitaip). Draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui.
- 44. Draudimo sutartis pasibaigia:
  - 44.1. pasibaigus draudimo sutarties galiojimo laikotarpiui;
  - 44.2. draudimo sutarties šalių sutarimu;
  - 44.3. įsiteisėjęs teismo nutarčiai, pagal kurią Draudėjui yra iškelta bankroto arba restruktūrizavimo byla (jei šalis nesutaria kitaip). Draudimo sutartis šiuo atveju pasibaigia nuo pirmos draudimo įmokomis neapmokėto periodo dienos;
  - 44.4. kitais įstatymų nustatytais pagrindais.
- 45. Draudikui ir Draudėjui raštu susitarus, draudimo sutartis gali būti pakeista. Susitarimas patvirtinamas išduodant pakeistą draudimo liudijimą.

Nuostolio nustatymas. Nuostolio įvertinimo laikotarpis

46. Verslo nutrūkimo nuostolį, patirtą per nuostolio įvertinimo laikotarpį, apskaičiuoja Draudikas, remdamasis dokumentais:
- pateiktais Draudėjo draudimo sutarties sudarymo metu;
  - pateiktais Draudėjo atsitikus verslo nutrūkimui;
  - pateiktais kompetentingų tarnybų, turinčių reikiamos informacijos vertinant per sutarties galiojimo laikotarpį atsitikusius įvykius ir nustatant išmokėjimų dydžius;
- Nuostolio įvertinimo laikotarpis – tai laikotarpis, skirtas draudimo vertės bei nuostolio nustatymui verslo nutrūkimo atveju. Nuostolio įvertinimo laikotarpis prasideda verslo nutrūkimo momentu ir baigiasi kai finansiniai nuostoliai nebeapatiriami, tačiau ne vėliau, nei baigiasi draudimo sutartyje nurodytas atsakomybės laikotarpis (priklausomai nuo to, kuris iš jų baigiasi pirmas).
- Laikoma, kad finansiniai verslo nutrūkimo nuostoliai nebeapatiriami ir apdrausta veikla atstatyta (atkurta), kai Draudėjo apyvarta pasiekia tokią planuotą apyvartą, kuri būtų buvusi, jei nebūtų įvykusi turto žala bei verslo nutrūkimas (ekonominis veiklos atkūrimas).
- Nuostolio įvertinimo laikotarpiu Draudėjas pagal galimybes privalo sudaryti sąlygas įmonės darbuotojams atlikti kitus darbus, jeigu šie darbuotojai negali atlikti savo funkcijų dėl sustojusios ar sumažėjusios įmonės veiklos apimties.
47. Verslo nutrūkimo nuostoliais laikoma:
- 47.1. „Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ - bendrajam pelnui (grynajam pelnui ir pastoviems kaštams) atlyginti: Draudėjo patiriami finansiniai nuostoliai, susiję su bendrojo pelno netekimu dėl apyvartos (pajamų) sumažėjimo ir/ar dėl padidėjusių verslo sąnaudų;
- 47.2. „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ - bendrajam pelnui (grynajam pelnui ir pastoviems kaštams) atlyginti: Draudėjo patiriami finansiniai nuostoliai, susiję su bendrojo pelno netekimu dėl apyvartos (pajamų) sumažėjimo;
- 47.3. „Veiklos palaikymo išlaidoms“ atlyginti: būtinos papildomos Draudėjo išlaidos tolimesniam veiklos palaikymui bei atstatymui iki buvusios būklės pagal veiklos palaikymo kaštų sąrašą, nurodytą draudimo sutartyje;
- 47.4. „Negautoms nuomos pajamoms“ atlyginti: Draudėjo patiriami finansiniai nuostoliai dėl pajamų negavimo už valdomų patalpų (ar patalpų su įrengimais) nuomą;
- 47.5. „Padidėjusioms verslo sąnaudoms“ atlyginti: Draudėjo patirtos papildomos išlaidos, kurias Draudėjas, suderinęs su Draudiku, padarė siekdamas išvengti arba sumažinti verslo nutrūkimo nuostolius. Padidėjusios verslo sąnaudos atlyginamos tik draudžiant „Verslo nutrūkimo draudimą standartiniu būdu“, jeigu:
- a) šios išlaidos sumažina verslo nutrūkimo nuostolius, t.y. mažina apyvartos kritimą;
  - b) susidariusiomis aplinkybėmis Draudėjas laikė jas reikalingomis ir informavo Draudiką, bet dėl skubos negalėjo iš anksto gauti raštiško Draudiko sutikimo. Šiuo atveju Draudėjas privalo ne vėliau kaip per 2 kalendorines dienas (neskaičiuojant poilsio ir šventinių dienų) informuoti Draudiką apie priemones, kurių imtasi bei patirtas papildomas išlaidas;
- „Padidėjusioms verslo sąnaudoms“ neatlyginama:
- a) jeigu šių išlaidų dėka Draudėjas nepagrįstai siekia naudoti sau;
  - b) jeigu šios išlaidos viršija ekonominį limitą (apskaičiuotą pagal Taisyklių 52.4 c) punktą);
  - c) šių išlaidų dalis, kuri kartu su draudimo išmoka grynajam pelnui bei pastoviems kaštams atlyginti, viršija verslo nutrūkimo draudimo sumą.
- 47.6. Apraustų „Kintamų kaštų daliai“ ar „Papildomiems draudimo išplėtimams“ atlyginti: Draudėjo ir Draudiko sutarti papildomi finansinių nuostolių atlyginimo kaštai (nurodyti draudimo sutartyje), reikalingi veiklos palaikymui ar atstatymui dėl verslo nutrūkimo, įvykus draudimo sutartyje nurodytiems draudžiamiesiems įvykiams ar atsitikus kitoms Draudėjo ir Draudiko sutartoms sąlygoms.
48. Jeigu Draudėjas vykdo keletą skirtingų veiklų ar šios veiklos vykdomos skirtinguose padalinuose, Draudėjas veda atskirą finansinę apskaitą ir verslo nutrūkimas šioms veikloms apdraustas atskirai, nuostoliai nustatomi atskirai kiekvienai apdraustai veiklai ir kiekvienam padalinui, kuriame vykdoma apdrausta veikla.
49. Jeigu atsitikus draudžiamajam įvykiui Draudėjas nepageidauja atkurti apdrausto verslo, nuostoliai nustatomi vadovaujantis apskaičiavimais, koks verslo nutrūkimo nuostolis būtų patirtas, jei Draudėjas atstatytų apdraustą verslą. Šiuo atveju nuostolio įvertinimo laikotarpiu laikomas pratingas laikotarpis, kuris būtų reikalingas apdrausto turto atstatymui iki buvusios būklės bet ne ilgiau kaip atsakomybės laikotarpis (techninis veiklos atkūrimas).

Draudimo išmokos apskaičiavimas ir mokėjimas

50. Draudimo išmoka Draudėjui apskaičiuojama nuostolio dydžio (įvertinus santykį tarp draudimo sumos ir draudimo vertės, išskyrus atvejus kai draudžiama pirmosios rizikos ar draudimo išmokos limitų principais), iš jo atėmus besąlyginės išskaitos sumą pinigine išraiška. Bet kuriuo atveju draudimo išmoka negali viršyti finansinių nuostolių draudimo sumos, išskaičiuavus besąlyginę išskaitą.
51. Draudimo išmoka apskaičiuojama nuostolio įvertinimo laikotarpiui, įvertinant:
- apdrausto verslo pokyčius (augimą ar mažėjimą) bei įprastinius veiklos stabdymus iki verslo nutrūkimo dienos;
  - visas aplinkybes, kurios per nuostolio įvertinimo laikotarpį būtų lėmusios verslo pokyčius ir rezultatus, jeigu verslas nebūtų nutrūkęs;

- pokyčius rinkoje, įtakojančius apdraustą veiklą iki verslo nutrūkimo dienos ir nuostolio įvertinimo laikotarpio;
- bet kokias kitas ekonomines ar teisesines priežastis, galėjusias paveikti ar įtakoti apdraustos veiklos pokyčius.

52. Draudimo išmoka Draudėjui apskaičiuojama remiantis šiais principais:

- 52.1. „Verslo nutrūkimo draudimui standartinio būdu“ ir „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ bendrojo pelno (grynojo pelno ir pastovių kaštų) atlyginimui:
- apskaičiuojamas per nuostolių įvertinimo laikotarpį (tačiau ne ilgiau nei iki atsakomybės laikotarpio pabaigos) dėl apyvartos sumažėjimo negautas bendrasis pelnas, kuris gaunamas bendrojo pelno norma padauginus iš standartinės apyvartos ir faktinės apyvartos per nuostolių įvertinimo laikotarpį skirtumo;
  - jeigu per nuostolių įvertinimo laikotarpį apdraustas verslas Draudėjo arba Draudėjo pavedimu veikusio kito asmens buvo vykdomas ne draudimo vietoje, pajamos gautos iš šios veiklos įskaičiuojamos į faktinę Draudėjo apyvartą;
  - iš apskaičiuoto negauto bendrojo pelno atimamos Draudėjo sąnaudos ar jų dalis (sutaupymai), kurių buvo išvengta arba kurių buvo galima išvengti nuostolio įvertinimo laikotarpio;
  - jeigu į nuostolio atlyginimo sumą įeina amortizaciniai atskaitymai (nusidėvėjimas), tai sunaikinto ar sugadinto turto daliai tenkanti nusidėvėjimo suma išskaičiuojama iš draudimo išmokos sumos;
  - esant nevisiškam draudimui, jeigu draudimo vertė („Verslo nutrūkimo draudimui standartinio būdu“ apskaičiuota pagal Taisyklių 17.1 ir „Verslo nutrūkimo draudimui palengvintu būdu“ apskaičiuota pagal Taisyklių 17.2 punkto nuostatas) gaunama didesnė už draudimo sumą, draudimo išmoka mažinama proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui nuostolio įvertinimo laikotarpio;
  - apskaičiuota draudimo išmoka yra sumažinama draudimo sutartyje nurodyta besąlyginės išskaitos suma pinigine išraiška. Jeigu besąlyginė išskaita draudimo sutartyje buvo nurodyta dienomis, draudimo išmoka mažinama Draudėjo finansinių nuostolių suma, kuri susidarė per besąlyginės išskaitos laikotarpį.

Bendrojo pelno norma – bendrojo pelno ir apyvartos santykis, apskaičiuotas pagal paskutinių pasibaigusių finansinių metų, esančių prieš draudžiamąjį įvykio dieną, duomenis ir patikslintas koeficientu, atspindinčiu verslo tendencijas iki draudžiamąjį įvykio bei įvertinant veiksmus, kurie būtų darę įtaką apdraustam verslui atsakomybės laikotarpiu, jei draudžiamasis įvykis nebūtų įvykęs.

Standartinė apyvarta - laikotarpio, kuris prasideda prieš 12 mėnesių iki draudžiamąjį įvykio dienos ir kurio trukmė atitinka nuostolio įvertinimo laikotarpio trukmę, apyvarta, patikslinta koeficientu, atspindinčiu verslo tendencijas iki verslo nutrūkimo bei veiksmų, kurie būtų darę poveikį apdraustam verslui nuostolio įvertinimo laikotarpiu, jei draudžiamasis įvykis nebūtų įvykęs, įtaką. Jeigu atsakomybės laikotarpis (ir nuostolio įvertinimo laikotarpis) yra ilgesnis negu dvylika mėnesių, standartinė apyvarta laikoma Metinė apyvarta, padidinta proporcingai atsakomybės laikotarpio trukmės ir 12 mėnesių laikotarpio trukmės santykiui.

Faktinė apyvarta – Draudėjo pasiekta reali apyvarta, jeigu nuostolių įvertinimo laikotarpiu apdrausta veikla dalinai yra vykdoma.

Metinė apyvarta - tai 12 mėnesių laikotarpio, esančio iškart prieš draudžiamąjį įvykio dieną, apyvarta, patikslinta koeficientu, atspindinčiu verslo tendencijas iki draudžiamąjį įvykio bei veiksmų, kurie būtų darę poveikį apdraustam verslui atsakomybės laikotarpiu, jei draudžiamasis įvykis nebūtų įvykęs, įtaką.

52.2. „Veiklos palaikymo išlaidų“ atlyginimui:

- apskaičiuojama pagal Draudėjo dokumentais pagrįstus veiklos palaikymo kaštus, patiriamus dėl verslo nutrūkimo. Atlyginami tokie veiklos palaikymo kaštai, kurie buvo nurodyti draudimo sutartyje iki kiekvieno draudimo sutartyje nurodytos finansinių kaštų atlyginimo draudimo sumos;
- apskaičiuota draudimo išmoka yra sumažinama draudimo sutartyje nurodyta besąlyginės išskaitos suma, išreikšta pinigine išraiška;
- nuostolio įvertinimo laikotarpis skaičiuojamas ne ilgiau negu iki draudžiamąjį turto atstatymo datos, kai Draudėjas gali vėl eksploatuoti draudžiamąjį turtą ir ne ilgiau nei atsakomybės laikotarpis (techninio veiklos atkūrimo).

52.3. „Negautų nuomos pajamų“ atlyginimui:

- apskaičiuojama pagal Draudėjo dokumentais pagrįstus negautos nuomos pajamų nuostolius, kuriuos Draudėjas patiria dėl turto žalos įvykusios išnuomotosse patalpose (pastatuose), tačiau ne daugiau negu draudimo sutartyje nurodyta negautų nuomos pajamų draudimo suma;
- į šias negautas nuomos pajamas neįtraukiami bet kokie kintami kaštai išnuomotos patalpos (pastato) priežiūrai, nepriklausomai nuo to - buvo ar nebuvo šie kintami kaštai Draudėjo įvertinti (atimti) nustatant negautų nuomos pajamų draudimo sumą;
- esant nevisiškam draudimui, jeigu draudimo vertė (apskaičiuota pagal Taisyklių 17.3 punkto nuostatas) gaunama didesnė už draudimo sumą, draudimo išmoka mažinama proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui;
- apskaičiuota draudimo išmoka yra sumažinama draudimo sutartyje nurodyta besąlyginės išskaitos suma, išreikšta pinigine išraiška;
- nuostolio įvertinimo laikotarpis skaičiuojamas ne ilgiau nei vienas mėnuo po nuomojamų patalpų (pastatų) atstatymo, kai šios patalpos (pastatai) yra tinkamos išnuomavimui ir ne ilgiau nei atsakomybės laikotarpis (techninis veiklos atkūrimas, pridėdam dar vieną mėnesį po atkūrimo).

52.4. „Padidėjusių verslo sąnaudų“ atlyginimui (tik draudžiant „Verslo nutrūkimo draudimą standartinio būdu“):

- a) apskaičiuojama Draudėjo ekonomiškai pagrįstos papildomai padidėjusios verslo sąnaudos, kurios leidžia išvengti ar sumažinti apyvartos sumažėjimą;
  - b) dėl šių padidėjusių verslo sąnaudų Draudėjas ir Draudikas turi susitarti iš anksto prieš Draudėjui jas patiriant ir Draudėjui dokumentais patvirtinant, kad jos yra būtinos ir neišvengiamos, bei leis išvengti ar sumažinti apyvartos sumažėjimą;
  - c) padidėjusių verslo sąnaudų atlyginimui taikomas ekonominis limitas.
Ekonominis limitas - apskaičiuojamas bendrojo pelno norma padauginus iš tokiu būdu išvengto apyvartos sumažėjimo (apyvartos kritimo sutaupymo) sumos. Padidėjusios verslo sąnaudos atlyginamos ne daugiau nei šis ekonominis limitas;
  - d) Padidėjusių verslo sąnaudų atlyginimui taikomos nevisiško draudimo nuostatos. Jeigu draudimo vertė („Verslo nutrūkimo draudimui standartiniu būdu“ apskaičiuota pagal Taisyklių 17.1 punkto nuostatas) gaunama didesnė už draudimo sumą, draudimo išmoka mažinama proporcingai „Verslo nutrūkimo draudimo standartiniu būdu“ draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui;
  - e) jeigu apdraudžiant verslo nutrūkimą, draudimo vertės apskaičiavimui buvo įtraukti ne visi pastovūs kaštai (apskaičiuojant draudimo vertę bendrojo pelno pagrindu dalis pastovių kaštų buvo atimta), tai atlyginama tik tokia šių padidėjusių verslo sąnaudų dalis, kuri yra proporcinga santykiui tarp bendrojo pelno ir bendrojo pelno bei nedraustų pastovių kaštų sumos prieš pat atstinkant verslo nutrūkimui.
- Padidėjusios verslo sąnaudos - tai pinigų suma, kuri būtina ir ekonomiškai pagrįstai būtų patiria, siekiant sumažinti arba išvengti apyvartos sumažėjimo, kuris nesant šioms išlaidoms, būtų atsiradęs per nuostolio įvertinimo laikotarpį dėl atsitikusios žalos turtui bei verslo nutrūkimo. Šios išlaidos negali viršyti piniginės sumos, gautos bendrojo pelno norma padauginus iš tokiu būdu išvengto apyvartos sumažėjimo (apyvartos kritimo sutaupymo) sumos.

- 52.5. „Kintamų kaštų dalies“ atlyginimui:
- a) apskaičiuojama pagal Draudėjo dokumentais pagrįstus patirtus finansinius nuostolius veiklos palikymui ar atstatymui ir atlyginama iki draudimo sutartyje nurodytų draudimo išmokos limitų;
  - b) apskaičiuota draudimo išmoka yra mažinama draudimo sutartyje nurodyta besąlyginės išskaitos suma, išreikšta pinigine išraiška;
- 52.6. „Papildomų draudimo išplėtimų“ atlyginimui:
- a) apskaičiuojama pagal Draudėjo dokumentais pagrįstus finansinius nuostolius iki draudimo sutartyje nurodytų draudimo išmokos limitų, jei tokie nuostoliai patiriami įvykus draudimo sutartyje nurodytiems draudžiamiesiems įvykiams bei atsitikę pagal Draudėjo ir Draudiko sutartas „Papildomų draudimo išplėtimų“ sąlygas.
  - b) apskaičiuota draudimo išmoka yra mažinama draudimo sutartyje nurodyta besąlyginės išskaitos suma, išreikšta pinigine išraiška;
53. Draudimo išmoka mokama vadovaujantis Draudėjo bei kompetetingų institucijų pateiktais nuostolio dydį patvirtinančias ir su Draudiku suderintais dokumentais ir/ar Draudiko atliktu vertinimu:
- 53.1. Draudėjui neatlyginama visa žala arba jos dalis, kurią atlygina valdžios institucijos ar kiti asmenys. Jeigu Draudėjui buvo išmokėta draudimo išmoka, tačiau vėliau visa žala ar jos dalis buvo atlyginta valdžios institucijų ar kitų asmenų, Draudėjas privalo per 14 kalendorinių dienų gražinti Draudikui išmokos dalį, lygią gautai iš valdžios institucijų ar kitų asmenų.
- 53.2. Jeigu įvykis yra draudžiamasis, o nuostolį galima pilnai įvertinti, draudimo išmoka mokama periodiniais mokėjimais kas mėnesį už praėjusį verslo nutrūkimo laikotarpį patirtus finansinius nuostolius;
- 53.3. Jeigu yra nustatytas draudimo išmokos mokėjimo pagrindas, ir praėjus mėnesiui nuo verslo nutrūkimo pradžios bei pasibaigus kiekvienam kitam mėnesiui įmanoma nustatyti mažiausią sumą, kurią Draudikas turėtų išmokėti atlyginamas nuostolius už praėjusį verslo nutrūkimo laikotarpį, Draudėjas gali reikalauti, kad ši dalinė draudimo išmokos suma jam būtų sumokėta. Sumokėta dalinė draudimo išmokos suma įtraukiama į bendrą (suvestinę) draudimo išmokos sumą.
- 53.4. Draudimo išmoka mokama pervestant ją į Draudėjo sąskaitą banke;
- 53.5. Draudimo išmoka yra lygi nuostolio dydžiui, tačiau patikslinama atsižvelgiant į draudimą padidintą draudimo sumą, nevisišką draudimą ar dvigubą draudimą:
- 53.5.1. jeigu draudimo vertė, apskaičiuota nuostolio įvertinimo laikotarpiu, yra lygi ar mažesnė už draudimo sumą, draudimo išmoka apskaičiuojama nuostolio dydžio, tačiau ne daugiau nei draudimo suma;
  - 53.5.2. jeigu draudimo vertė, apskaičiuota nuostolio įvertinimo laikotarpiu, yra didesnė už draudimo sumą, draudimo išmoka apskaičiuojama tokiu procentu nuo nuostolio dydžio, kokį procentą sudaro draudimo suma nuo draudimo vertės nuostolio įvertinimo laikotarpiu (pagal Taisyklių 17 punkto nuostatas);
  - 53.5.3. jeigu nuostolio atveju paaiškėja, kad Draudėjas yra sudaręs kitą verslo nutrūkimo draudimo sutartį su kitu Draudiku dėl tos pačios veiklos verslo nutrūkimo finansinių nuostolių atlyginimo, draudimo išmoka apskaičiuojama ir mokama proporcingai sudarytų draudimo sutarčių sumoms, tačiau visų bendrai mokama ne daugiau nei draudimo vertė;
  - 53.5.4. jeigu draudimo sutartyje nustatyta, kad draudžiama pirmosios rizikos draudimu ar draudimo sutartyje nurodytas draudimo išmokos limitas, draudimo išmoka apskaičiuojama ir mokama iki nurodytos draudimo sumos ar draudimo išmokos limito.

54. Iš apskaičiuotos draudimo išmokos sumos išskaičiuojamos likusios nesumokėtos pagal draudimo sutartį draudimo įmokos, kurių mokėjimo terminas draudžiamąjį įvykių dieną jau yra suėjęs, jeigu draudimo sutartyje nėra sutarta kitaip.
55. Draudikas moka Draudėjui išmoką Taisyklių 40.4 punkte nurodytais terminais. Draudikas turi teisę atidėti draudimo išmokos išmokėjimą:
- 55.1. kol Draudėjas dokumentais pagrįs finansinių nuostolių dydį;
- 55.2. jei Draudėjui ir/ar su juo susijusiems asmenims dėl įvykio (dėl kurio įvyko verslo nutrūkimas), kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, reiškiamas civilinis ieškinys ar keliama baudžiamoji byla, ar pradėtas teismo procesas – iki teismo sprendimo įsiteisėjimo ar nutraukimo dienos.
56. Draudėjas ir Draudikas gali susitarti ir samdyti ekspertus bei remtis jų išvadomis, nustatant verslo nutrūkimo priežastis ir/ar finansinių nuostolių dydį. Ekspertais negali būti samdomi asmenys, kurie yra Draudėjo ar Draudiko konkurentai ar turi su jais verslo ryšius.
- Jei ekspertas samdomas šalių sutarimu – eksperto išlaidas apmoka abi draudimo sutarties šalys per pusę. Jei dėl eksperto šalys nesutaria ir/ar samdo kiekviena atskirą ekspertą – eksperto išlaidas apmoka jį samdanti šalis.
- Esant dviejų ekspertų skirtingoms išvadoms, sprendimą priima nepriklausomas ekspertas, kurio išlaidas apmoka abi draudimo sutarties šalys per pusę.
- Jeigu sutarties šalys nesutaria kitaip, ekspertų išvadose privalo būti dokumentai nurodyti šių Taisyklių 38.11 c) punkte.

Draudimo išmokos nemokėjimo ir mažinimo atvejai

57. Draudimo išmoka nemokama:
- 57.1. jeigu Draudėjas, su Draudėju susiję asmenys arba naudos gavėjas bandė suklaidinti Draudiką klaidodamas faktus, pateikdamas neteisingus duomenis, ar ėmėsi veiksmų nepagrįstai gauti ar padidinti draudimo išmoką;
- 57.2. už bet kokius nedraudžiamuosius finansinius nuostolius (nurodytus šių Taisyklių 6 punkte), taip pat patiriant nuostolius dėl nedraudžiamųjų įvykių (nurodytų šių Taisyklių 11 punkte), jeigu draudimo sutartyje nesusitarta kitaip;
- 57.3. už nuostolius, atsirandančius ar padidėjančius dėl turto atstatymo darbų vilkinimo, jei Draudėjas nevykdo įsipareigojimų imtis visų priemonių sugadinto ar sunaikinto turto atstatymui ir dėl to atsiranda ar padidėja verslo nutrūkimo nuostoliai;
- 57.4. už nuostolius, susidariusius paigėjus verslo atstatymo laikotarpiui ar padidėjus Draudėjo kaštams dėl to, kad Draudėjas siekia išplėsti, patobulinti, pagerinti apdraustus verslo procesus lyginant su buvusiais prieš verslo nutrūkimą, jeigu draudimo sutartyje nebuvo papildomai susitarta dėl šių papildomų kaštų atlyginimo;
- 57.5. už nuostolius, Draudėjo patiriamus pasibaigus atsakomybės laikotarpiui, jeigu per draudimo sutartyje nurodytą atsakomybės laikotarpį Draudėjas nespėja atkurti apdraustos veiklos apyvartos iki tokio lygio, kuris būtų buvęs, jei nebūtų turto žalos bei verslo nutrūkimo;
- 57.6. už nuostolius, atsirandančius dėl aplaidaus finansinės apskaitos vykdymo ar finansinės apskaitos dokumentų neatitikimo Lietuvos Respublikos norminių aktų reikalavimams jeigu netvarkingas apskaitos tvarkymas turėjo tiesioginį ryšį draudžiamąjį įvykių faktui ar nuostolio dydžiui nustatyti;
- 57.7. už nuostolius, patiriamus dėl valdžios institucijų apribojimų turto atstatymui ar verslo atkūrimui;
- 57.8. už nuostolius, patiriamus dėl valdžios institucijų nurodymų veiklos apribojimui ar sustabdymui;
- 57.9. už nuostolius, patirtus dėl baudų ar kitų sankcijų dėl sutarčių nutraukimo ar užsakymo nevykdymo ar bet kokios kilmės nuobaudas.
58. Draudimo išmoka gali būti mažinama arba nemokama:
- 58.1. jeigu Draudėjas pateikė neteisingą informaciją bei finansinius duomenis draudimo sutarties sudarymui bei rizikos įvertinimui, kuri galėjo įtakoti Draudiko apsisprendimą sudaryti draudimo sutartį bei nustatyti draudimo sąlygas;
- 58.2. jeigu Draudėjas laiku nepranešė apie draudžiamąjį įvykį (pagal Taisyklių 38.11 b) punktą);
- 58.3. jeigu Draudėjas nepranešė Draudikui apie draudimo rizikos padidėjimą, ko pasekoje buvo patirti ar padidėjo finansiniai verslo nutrūkimo nuostoliai;
- 58.4. jeigu Draudėjas nevykdė Draudiko duotų ir draudimo liudijime įvardintų nurodymų dėl draudimo rizikos sumažinimo;
- 58.5. jeigu Draudėjas ar su Draudėju susiję asmenys dėl savo kaltės neįvykdė ar netinkamai vykdė Taisyklių 38.1, 38.5, 38.6, 38.11 punktuose numatytas pareigas, ko pasekoje buvo patirti ar padidėjo nuostoliai;
- 58.6. jei Draudėjas ar su Draudėju susiję asmenys atsisakė savo reikalavimo teisės asmeniui, atsakingam už padarytą žalą, arba šios teisės nebegalima įgyvendinti dėl Draudėjo ar su Draudėju susijusių asmenų kaltės;
- 58.7. jeigu nuostoliai (ar tam tikra jų dalis) susidarė dėl to, kad buvo sunaikintas ar prarastas neapdraustas ar kito Draudiko apdraustas turtas, draudimo išmoka mokama tik už techninį veiklos atkūrimo laikotarpį. Techninis veiklos atkūrimas – apdrausto turto atstatymas iki buvusios būklės, kai Draudėjas gali vykdyti apdraustą veiklą tokia pačia apimtimi, kokia buvo prieš pat atsitinkant draudžiamajam įvykiui. Į tolesnį ekonominį (rinkos praradimo) atstatymo laikotarpį bei į nedrausto turto atstatymo laikotarpį neatsižvelgiama.

- 58.8. jeigu verslo nutrūkimo nuostoliai (ar tam tikra jų dalis) susidarė dėl grynųjų pinigų, vertybinių popierių, dokumentų, planų, brėžinių, informacijos laikmenų, apskaitos knygų ir visų rūšių raštų sunaikinimo, sugadinimo ar praradimo - draudimo išmoka gali būti mažinama verslo nutrūkimo nuostolių, kurie susidarė dėl šiame punkte nurodyto turto sunaikinimo, sugadinimo ar praradimo, dalimi;
- 58.9. jeigu verslo nutrūkimo nuostoliai (ar tam tikra jų dalis) susidarė dėl valstybės ar savivaldybės institucijų sprendimų apriboti Draudėjo veiklą po draudžiamąjį įvykią, draudimo išmoka gali būti mažinama verslo nutrūkimo nuostolių, kurie susidarė dėl šių sprendimų, dalimi, jeigu draudimo sutartyje nesusitarta kitaip;
- 58.10. kitais draudimo sutartyje ir įstatymų nustatytais atvejais.

Teisių ir pareigų pagal draudimo sutartis perleidimas

59. Draudikas turi teisę perleisti savo teises ir pareigas kitiems Draudikams įstatymų numatyta tvarka.
60. Apie ketinimą perleisti teises ir pareigas Draudikas privalo informuoti Draudėją prieš 2 mėnesius.
61. Jeigu Draudėjas nesutinka su Draudiko pasikeitimu, jis turi teisę nutraukti draudimo sutartį Taisyklių 42.2 b) punkte nustatyta tvarka.

Ginčų tarp Draudėjo ir Draudiko sprendimas

62. Ginčai, kylantys dėl draudimo sutarties, sprendžiami derybų būdu, o nesusitarus, nagrinėjami Lietuvos Respublikos teismuose.
63. Draudėjas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę kreiptis į Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisiją dėl tarp jo ir Draudiko kilusių ginčų.
64. Visais šiose Taisyklėse ir draudimo sutartyje nereguliuotais atvejais taikomos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų normos, jeigu draudimo sutarties šalys raštu nesusitarė kitaip.

Draudimo sutarčiai taikoma teisė

65. Draudimo sutarčiai taikoma Lietuvos Respublikos teisė, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip.

Pranešimai

66. Bet koks pranešimas, kurį viena draudimo sutarties šalis privalo perduoti kitai šaliai, turi būti pateikiamas raštu. Tarpininkai nėra įgalioti šiuos pranešimus priimti.
67. Pranešimas, išsiųstas paprastu arba elektroniniu laišku draudimo liudijime nurodytu Draudėjo adresu, perduotas faksimiliniu ryšiu draudimo liudijime nurodytu Draudėjo fakso numeriu arba perduotas E-pay sistema, jei Draudėjas pasirinko tokį pranešimų gavimo būdą, laikomas tinkamai įteiktu pagal šias Taisykles, praėjus protingam terminui po jo išsiuntimo.
68. Draudėjas turi teisę pasirinkti dokumentų gavimo būdus: gauti juos nemokamai, atvykęs į bet kurį Draudiko padalinį arba prisijungęs prie savitarnos sistemos. Nepasirinkus nė vieno minėtų nemokamų gavimo būdų, dokumentų siuntimas paštu yra mokamas – kainuoja 3 Lt. Dokumentai šiuo atveju – tai: sąskaitos, draudimo sutartys (draudimo liudijimai), informavimas apie laiku nesumokėtą (-as) draudimo įmoką (-as), apie draudimo sutarties nutraukimą dėl nesumokėtų įmokų ir pažymos apie žalos atlyginimo atvejus arba jų nebuvimą.

**AB „Lietuvos draudimas“
valdybos pirmininkas**

Kęstutis Šerpytis

